

ملا نصرالله

№23. Цѣна 12 к. МОЛЛА НАСРЕДДИНЪ

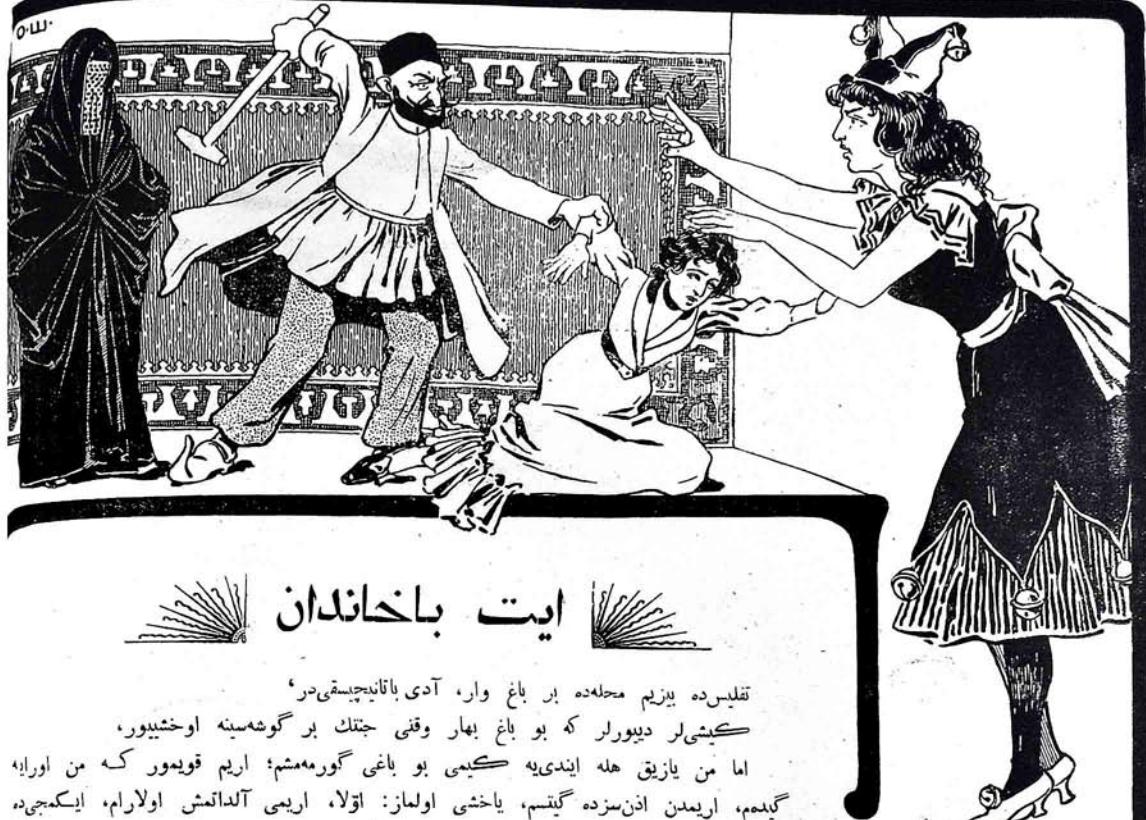
قيمتى ۱۲ قىك

22

خاراده
Бухара

بلا، اوئانماه گل ياخونا مدرس افندى سى تېرك ايلەسۈن.
Не откладись, сын мой—иди по ближе, пусть отецъ обратить тебя.

Литог С. Быхова

ایت باخاندان

تقلیس ده بیزلم محلده بر باغ وار، آدی باتانیچیسقی در،
کیشی لر دیبورلر که بو باغ بهار وقی جنک بر گوشیمه اوختیبور،
اما من یازیق هله ایندی به کیمی بو باغی گورمهشم؛ اریم قویور که من اوراه
گیدم، اریمن اذن سزده گیتم، یاخشی اولماز؛ اولا، ارمی آلدامش اولارام، ایکمچی ده
که اریم خبردار اوله، گلوب منی ووروب اولدورم.

بو باغ بیزلم ایویزلا یانتمدر. بهار داخل اولان کیمی کوچمه مزده ایسگنه سالماغا بر
اولماز، ایله آدامدر که دسته دسته گلوب قاپملاز قاباغندان کیچیرلر باتانیچیسقی باعه. گیدنرا ل
جوخیسی ده بیزلم کیمی آرواتلاردر.
اما مسلمان آزادی دکلر، روس آروادلاری درلر، ایرانی، گرجی، یهودی، فرنز آروادلاری درلر،
مسلمان آزادی یوخر، چونکه کیشی لریم بیزه اذن ویرمیرلر.

بر گون آبوده اوتورمشنیم، گوردموم که کیشی حاضر لاشیر گیتسون باتانیچیسقی باعه،
دیدم، آی کیشی، نه اولار که بر منی ده آپارایدکه اوراده غریبه غریبه گول و چینکار
تماشا ایده ایدم. آخر دیبورلر که دنیانک هر طرفدن بورا غریبه غریبه آغاجلار گوروب
سالویلار، نه اولار که من یازیق ده بر اورایه گیدوب تماشا ایده ایدم.
کیشی اوستومه ایله چیزدی که آز قالدیم اوزومن گیسم

ایندی دخی بیلریم که باتانیچیسقی باعلاف بیز مسلمان آرواتلارینک یهی دکل. هیشه
آخشار لار جماعت ینتشوب دولان وقت، من گیدیرم قوشومزده سکنه باجینی گوتورون؛
گیدیریک قبرستانه، اوراده قبرلرک داله جوکوب، باعه تماشا ایدیریک:
وہ په په، باغ تجه باغ قیر تکا شکر الهی، آغاجلارلا یاپزاقلاری هرسی بر رنک
چالر، گلرلا عطری انسانی بی هوئی ایدر،
بیله فکرده اوتوروب باعه باخانم برده گوروروک که اوراده گزمن جماعتک ایجیند،
مسلمان کشی سی ده گورونور، جوخ وقت او کشی لرک ایچینه منی اریمده اولور.

آخشار قایدوب ایوه گلنده دیبورم: «آی کشی، باری بر مکا دی گوروم، نه بیزی
قویومور سکر که گیدمک اوراده گزمن، بیز که جارشو ولیق، بیزی کم تانیاچاق؟»
کشی مکا جواب ویری:

لیلارنک دُزْ قراقده ینیشوب اوشق بازنق ایله‌ملری یادیده دوشدی.
سوز سوزی چکر.

ایمیده ایرانده مشروطه بازار یادیده دوشدی.

﴿ آدانه ﴾

باغلار له

یا فصلی داخل اولاند، هر یانده یايانقه گیتمنک عادت‌اولوب.
کیمی گیدیر نخجوانک بیروک دوز مکننده یانی کیجیریز. کیمی
قارا یاغل بودع بازارنه گیدیر،
اما باکونات باغلارنک حقاسی اوزگه یايانقلارده الله دوشمز.

یعنی اهالی ده شرطدر.

یيله ملاحظه ايله که باڪو جماعته، آياقلاری یالبن، آگین
لرینده چرگزی. يا توزورقا، باشلارنده فس یا ماناپا عیلپایاسی،
بايالرنده ریالقی پالنارنده اوز اوساقاره‌ی، اگلمشولر صحبت‌ايديرلر
و هرمه‌ی قیاغه بسر قالاخ قوم یعقوب، قومی ایته ایته دانیشبر:

— آخ، نامرد دنیا، گورمنن که، قالاجافان، گور نجه
ایگتلر تورباخ آلتنه گوندردک، هانی کور کدلی قاسم که اوچ یوز
آدامی دوگوب گیری فایثاراردي، الله رحمت ایله‌یوسون.

هامي: الله رحمت ایله‌یوسون.

— گیمه، نوشون هله اونی دیبورسن، پس صابونچی‌ی ایت
فتالی‌یه سوزلک نهد که سوراخالی لارنه قیاغنی که، دوگوب
قووالادی، قویادی که، نوفوت آپارسونلار.

هامي: الله رحمت ایله‌یوسون، یاختنی یول کست ایدی.
اما رحمت‌لک خلا گوپیکده ایگک‌ایدی، رحمت‌لک همیشه
قالالی لارلا قیاغه طبل سینچ ايله چخاره‌ی.

الله رحمت ایله‌یوسون، الله رحمت ایله‌یوسون.

اما شاغانی زاهد بلکده یاختنی داش آنان ایدی، یادگزده‌درمی
که رحمت‌لک بر گون ووروب منذکالنک گوزنی چخاره‌شده.

الله رحمت ایله‌یوسون، الله رحمت ایله‌یوسون.

صحبت‌دن پاریم ساعت کیچمه‌شده که بوراده اوپوران بالاجه
اوشاقلار باشادیلار برق برقنک اوستنه داش آناغی، آفالاره‌ده
تماشا ايله ایله‌دیبور دیلر: «تماشا الله، منم اوعلوم کورکنلیه اوخشیور.

سور یوخ که باشوده اولان ایگت اوزگه یانده اولا یللمزه
الله باعیلاسون:

﴿ لاغلانغی ﴾

رشت

کیجن گونه گون چاتماز، حالان گونی گونه: طوغزیدانده
ملا عمو بولیدر، بر نجه آی بوندان اول آدام هره: ایستبوردی
ایدیردی، ملا، بر گون حکومت فراشی سلام ویرمیوب کیچنده

جوخ داشما، ايله اونی ایستبورسن که بر يولق ايل ایچینده
ئى بى غېرت دېسوتلر»،

اودر که آختمالار سکنی باجمی گوتوروب قبرستان بیانه‌سی
ايله سکیدیریک قبرلارلا دالینه چوکوب، خلوتجه باغه تماشا ایدیریک،
پا پا، نه گوزل باغ در.

دانیاده نه قدر عورت که حلق اولونوب، جمعیسی گلوب ار
لری ايله بو يانغی گزوب گیدیرلر.

اما يېزىم محلده اولا اولا، يېز حسرت قالبیشق، و جمعه
آختمالی لار قلبز سېخیلاندە گیدیرم سکنی باجمی گوتورورم گید
بریک قبرستانه ایت باخاندان تماشا ایدیریک،
که ارمەزه بى غېرت دېسموتلر.

كىنلىرىزادە جوخسى هرمى بى بالاجا اوغانل ايله يانغى
عکوب دولانىلار که اورڭلار آچىلسون، و بىزى آپارمىلار کە
پى غېرت اولماسوتلار.

اما نه گوزل باغ! نه خوشبخت انسانلار!...
﴿ دەلى ﴾

لەھىشتلىك نطق

«جیاحت، جیاحت! وطن، مىلەكت خراب اولىدی. باھىءە
بوتان يىله يېش از وقتىن ایرەم، اقسام متوعه مەكتباخانەلر آچماق
لازىدر، غازوتالارلا دلسوز و يۈرۈك ياندیران حواۋاتىي اشانك قو
لاخندە گوش زد اولاندە در حيقىتىدە وطن در حيقىتىدە نه آليمجانلى
يېلپوب، گۇزلىنىك سرشكى، آپ نىيانك صوچى كېيى آخىر».

امضا: فاتاپىز دەلالى

(«نېقىتى» دە يېز يېز سوزلر يازماقە باشلىپوب)

گونئىز آيدىن

ملنک آ تاسى، مجاھدلەن باشىجىسى، مشروطه مىلەكتىك رئىسى،
شرق و ایران نو روزنامەلىنى حىاسىز لقلارىه گوره هلەجە اوز
شىنى ايلن مەكمەزز، زادىش باغلادى. يعنى قوچە مشروطه پىستك
قاڭىچىدە بر آجىنى وار ايدى. اىستەمشدى کە عەلەپىي دە هلەدە
داۋىچىك و حىاسىزقە گوره باغلاسون. اونلارده اونك سوزىنە باخنا
دىلار، روز نامەلدە بونك آچىقى و قىتنى بىر آزى فقولق ايلەدىلر
اود باغلادى. يعنى نه اولار قوچە كىشى در، اوزومزىكىدى در.
مەدد على مېزى دکل كە، آجىنى توپ باغلىپوب. بو بارەدە بىر
آز فىڭر اىلدىم كە اى ایران، اى كەنە ایران! اى جوق حواۋاتار و
دىمىتکن آلتى مېن ايل پادشاھلى ایران، اى هە
مۇنەدر گورن ایران، اى قوتلىرى قوتىز اين ایران، اى هە
شىنى اوز رىنگىن دونىمن ایران، اى سيد عبد الله يېشىزىن
ایران، اى مشرووانىنى اىگىتىزىن ایران، اى مىلک و پارىز لارى
گىتىزىن ایران! ملا عمۇ، بو طور يازاندە بىردى سۈزكىشى قىمىزى سقال

فرستدن استاده ایدگر:

جیعنی مؤمن قارداشلاربىزه و مؤمنه باجىللىكىزه معلوم ايدىرىز كە ممتازىزدە بولۇش نىسان آينىدە توبولىش
و نېچە ئىقسى پاك، قىلى صاف، مؤمن و دىندار ملاalar طرفىدىن دىغانلىش «آپ نىسان» كە هە جور دردارە شەفَا^{بىشىرىتى} بىشىرىتى، سانلىكادەدر، قىيىتى چوق مناسىبدەر، خواهش ايدىنلە بولۇش رجوع اىتسوئلر: نىخجان «ملا مفتر»

Священная майская дождевая вода, исцеляющая многія болезни, продается въ магазинѣ Нахичеванскаго духовнаго праизводства

روتىن

ایران ده روسیه تبعیمه بورجی اولان ایران رعیتی.

روتیر

حاکم: خلق بورجنی ویرمیونجه آبادون بونلاری قاتون طویله.

Въ персії. Должники русско-подданныхъ. — Заприте въ конюшню, пока не заплатить долга.

مورغول شیوه سمر

یکارق هر جند گوزل ایشیدی کار آشماز،
افکاره طالارسان دخی غفلت باساز آشماز،
لیکن سگاده ملا بیله سکب یارآشماز،
یکشنه گونی جمه او لووبهایل بازار آشماز،
آل و بر ایلدیل سیدی پیر گل یاتاق ایندی،
بوندان صوگره شیرین یوشوه گل یاتاق ایندی.

یتدی سره بو سکب تجارت به نهایت،
مطلوبیزه چاتدر بو جهان قالدی قیامت،
ایندی داخلی یوق جمه جماعت نه امامت،
پش گون قلان عمری دخی لازمی فراغت،
جون گنج قناعت ده اولور گنج آ ملا،
عینله بونی گوستری شترنج آ ملا.

خدمت ایلدوز ملته الحق بـکـفـایـتـ،
هیج کده داخلی قالدادی بر حق شکایت،
احکام الهی سزیله اولدی حمایت،
تسیر ایلدوز امته هر گونه مین آیت،
گر قدریکزی بـلـیـسـدـیـهـ مـلـتـ آ مـلاـ،
مطلق گورونور بوردا بر آز علت آ ملا.

زـحـتـلـرـیـکـزـ جـسـلـمـیـ منـظـورـ خـلـاـقـ،
مـکـتبـ لـرـکـزـ حـسـ تـوـجهـ لـرـهـ لـایـقـ،
آـلـارـ مـارـفـ لـرـکـزـ سـکـفـ خـلـاـقـ،
مـجـلسـ لـرـکـزـ عـامـهـ تـسـدـیـقـ دقـایـقـ،
یـازـمـاقـ بـولـارـیـ الدـ قـلـ دورـماـزـ آـ مـلاـ،
تـشـرـیـحـیـ نـهـ لـازـمـ گـورـونـورـ آـزـ مـازـ آـ مـلاـ.

وـخـنـیـ گـیـ بـوـ مـلـتـیـ سـ اـیـلـدـزـ اـنـانـ،
هـرـ یـانـدـهـ تـجـمـعـ اـیـلـدـرـ عـلـمـ اـهـلـیـ درـ عـرـفـانـ،
اـرـبـابـ دـکـاـ سـکـنـ هـنـرـ رـنـدـ سـخـنـ دـانـ،
هـ دـرـلوـ قـیـافـتـ دـهـ گـزـرـلـرـ بـلـیـ نـادـانـ،
دوـنـشـ بـرـیـسـ زـیـدـ، بـرـیـ عـمـرـ آـ مـلاـ،
تـرـیـاـ کـهـ، کـمـیـ بـنـدـ، کـمـیـ حـمـرـهـ آـ مـلاـ،
رـحـمـتـ اوـخـوـ گـورـسـنـ بـولـارـیـ شـهـرـ آـ مـلاـ.

..... گـیـهـ اوـ

تیلغراف خبر لری

خصوصی مخبر مردم

نوخی: عمله موتألک تعطیل مشتمله یعنی (زمبلستوفقا) ایلدیکارنند
شهرده بیویک هیجان وار؛ ایله که ۳ (نمته)، ۷ (زوج، آخر)، ۹۴ (صیغه)،
دقتر اولیبور.

آیقندان روس قونسلخانه سنک میرزا سی پاشا خان جنابرینه بوزجه
تومان ویروب روس رعيتی اولور ایدی و جنال قونسل اعظم برطر
فروا دولت همراه ووروب بدیطی تصدیق ایدیردی، و یا اینکه
تاجر باشی حاجی صمد شیرازی دره خلوت توکلی بک قرمی
سکبی کار گذاریده قیلچاسینه قیلچاسینه اوسته آشیروب دیردی؛
ای جماعت، هر کاه اعظم برطر جنال قونسلدر، منه بالاجا قونسلام...
اما ایندی اور گه جوردره ورق چونوب و گور دیگن آجالار
سکولالگه گلیوب، اعظم برطر معزول اولوب گنبدی، اونک برنه
بر تازه قونسل گلگدی، و ا قول بیچاره پاشا خانی گناهی اولیبا
اولیبا قونسلخاندن ایشگه سالدی، یعنی «پاپشول» ایلدی، اما طو
غیردانده پاشا خانک تصریح یوخ ایدی، بیچاره آلتی ایل قونسل
خانه ده صفات ایله قوللوق ایدوب سوموك سیندرمشدی، و بو
قدر وقنه آنچاق جزئی رشت بیوب که روی هم فرش و یا
اللبه تومندان آرق دکل.

تازه قونسل چوخ بدعنار ایتنور قویون، مثلا، هامونا اعلان
ایدوب که هر کس تاجر باشیدان، یعنی سوزم آغزمه، استغفاره.
بالاجا قونسلدانه شکایتی اولسا، قورقیوب گلوب ایلسون، باخ بو
عیج گیجن ایشه بگزیر.

نیچه هننه بوندان ا قول «بالاجا قونسل» بر نایب سجدیردی
و بولله دیبورلر که قونسلوك خیالی وار یوش بواتش بر ایتلری نایبه
رجوع ایلسون، چونکه یازیق بالاجه قونسله الف بی
دیبور و اوز آینده یازماق بیلیر، درد بورداده سکه قونسل
رعیت ایتلرنه یاخشی باخماقا ایسی صحیح آدام منشار قویوب،
یعنی «بالاجا قونسلک» التي ایشنن چخاردوب، دیمک یازقلادره
جوگه که باعت اولوب و بودا اتفاقدان اوزاقدن، بوناله هاموسی
جانب نجم الدوله نک یازدیقه گوره قویروقلی بولوزلا تائبریدر، الله
تازه روس رعیتلریت دادینه یتسون، چونکه قونسل اونلاری
رعیتلگه قیول ایلیبور، حیف باشبور طلاها و پاشا خانا ویرلن
پوللارا که هاموسی هدر گنبدی.

سوسمار الدوله

بيان تشکر

جناب ملا عمودی

محترم زورنالگزده نویبل مکافاته نائل اولانلاره زمرمسنده
اطبای زمانند ایرانلی حاجی حکمک اسما ده یاد اولوندقدن بو
سفر گرفتار اولدو قیم (ماشاره) علته ذات عالی لرگزه توییمه سی ایله
دیگر دوقتورلر متللو او جنابی ده دعوت ایلدیک و اونک علم
طبایت ده ید طولا حاجی اولماقی بونالارده اعتراف ایدوب، (شار
الیک) مداواسی منابع گور دیلر، و خیر بو سایده موت محظیان
خلاص اولوب و اوکا بناء او جنابک حقنده رضامندلگی وظیفه دن
عد ایدیرم.

امضا: بر نفر چنونیک

دایمیا غیره بوسطه خانلر ایجاد اولوندی، تبلقرافلار تأبیس او لوندی.
هانی گئنه مکتب لرمز؟ قارانق، مدار، زیبیلی مدرسلرمز،
دگنکلارمز، فلقلرمز، میر غضب معلم لرمز، بد بخت او شاقارلمز؟
بونالار گوز قباغندەر: گچجەدە همشەرلر تىكىيەنىڭ جىنندەكى
حجرەلرە گىت گور نە گوررسن.
ھمان است، ھمان است.

دېنگەسىر

مدیر و باش محرر: جلبل محمد قلى زاده.

محترم او خوجىلارىمەز لازم بىلدىرىك خبر ويرك كە بوندان
سورا بىرنىچە وقت زۇرتالىزە عالادە اعلان ورقلەرى جاب او لونباجاجى.

﴿ اعلانلار ﴾

Carver Cotton ein Co East Briepavater' Mass
Въ Америкѣ
قاروپر فاتتون جىن شىركاسى بىردىزىوتور.
تکاليف ايدىرە قىشماشىن و آلات، مەلا، جىن، ال اىله و باقىيەتلىكىن.
ھى بىوي كىلکەدە لېتىرلر، پامبوق تۈزۈلەن زاوودلار قوروب ايشلىتكى.
بۇتون روپىه ايجون تىك و سكلى:
باڭىرەدە سەتىپون قارداشلارنى تىجارت ابوي
Торговыи Донъ бр. Степпунъ، Баку
شعبەلىرى: مروده، قوقاندە، تاشىندە، باطومەد، ئانىندەلرى:
قىلىس دە ب. د. يولاق و شىركاسى. تىلەfon ٢٨
تىجتىچىسى دوم ا. ع. قىسىر، قلىپى دە، تىلەfon ٦٨٧

Доктор медицины

Я. Б. ЧУДНОВСКИЙ

نېرىو و اىچرى ناخوشلىقلرى: قبول ايدىلور گوندەلک
ساعت بىش يارىمەن يدى يارىمە كېمى.

Адрес: Петербургская ул. д. 3

ايلىكتريك گىزلى ۋابىقايسى

روزا

نەياس، اوچىنى پەرە اوپۇق، تىلەfon نمره ٢٠٢

غۇریي اعلا گىزلى

الا نازىك فرنگستان كاغذىدەن

ھر ياندە ساتىلەر

ايرپىس
اصل فقە

أييىم سىرەتكىنك، موسكۆۋا

ھەنا: عىمامەلى توچى لارلا بو حىركەتنىن حقىقى، يعنى ناستۇپا شىرى
نوجىلر غلبانە گلوب (عملە موتا) بىھ تىفر اعلان ايدوب (بايقۇت)
ايتدىلە.

ھەنا: كۆنلەن كەننەدە مفتر فروشىلەن بىر نەر آخشام
پىرسىنلەن ايدىنە ماسافر اولور: بىوب ايدىنەن سوگۈرە ئىدەنەن قىربان
اولۇدۇقىم عادتى اوزرمە اوز حىرم خانىسى ئەن ايدوب اوزىنى
نىط ايدە بىلەمۈب (و زوجىا من الحور العين) دىبوب. جماعت بىلەلوب
مۇمن كېنىيى روساىي جەھان ايدوب، يعنى خىنە خجور بىھ جور
تاڭىن ايشلىرى روا گۇروللار. مەلا، بىلەن (كۈوه) سالوب باشە
گۈزىنەدە (زەلە) سالولار، گۇيا كە مظلوم و معصوم گەنەكارلىمش
اما.... قېرىڭىز قباغەن او جور يازىلۇمىش....

سوگۈرە مەنطنەن صورتىدە گۇقۇرۇب محل مقصودى اولان مرکز
دار تىلەنەن. يعنى قوچى مەھما ئاخانىسىنە نەل ايدىلەر.

اعلان

ملا نصرالدین ادارەسى طرفىن با كۆنلەن دعوا و كىل
لەرلە خبر و تىلەلور كە نجات جىعىتىن ٢٩ مەنات قىقىگى
آتالقىن اوتىرى با كۆ سودىنە شكايت ويرمك لازم اولو
بىدر. ھە بىر و كىل بى پوللارى نجات دن آلماغى بونىن
پىشكە، يۈلەك ٢٥ مەناتى ويرمك اوكا. قالان دورت مەنات
٥٤ قېكى گۇندرىسون ادارەمەز.
خواهش ايدىلەن خبر ويرسونلار.

— ھې دىدەت قاخ؟

— باڭىو معلملىرىنىڭ يېغىلارنى باخ.

قاخ

— ھەنار

ھانى آجا چو خالارمەز. او زون، قالىن، لەنى، كىمە پاپا قارلمز?
پاسلى دابان، مېخ نالجاڭىلى باشماقلارمەز، ھانى ابۇسەزى ايشقانلىدىران
سېنىق، سوگۈك. سونوك بى سوزلارمەز. دار، قارانق، زىبىللى، جا
مەرىلى يوللارمەز. ڪوچەلەرە ئى قارلى گىنديكىن
گۈنلەر؟ نەچ اولىدى او زاق يوللارەدە آرابالاردە چىكىدىكىن زەختەلر.
ھانى كاغذ آباران قاسىدىلەز؟ بۇنالار گېنىدى، ايشلەر دەنگىزلىدى:
چو خالار گودىلدى. پاپا قلار نازىلەدى. باشماقلار مەت اولىدى، مەتلەر
جىشكە اولىدى، بى سوزلار ايلېقىرىق اولىدى، ايلەرلەنەك يلانى دەكىشىر
لىدى، دىبورلار نازىلەدى. پېنجەلەر بىويدى، گېنىزلىرىم جاتما اولىدى.
ڪوچەلەر مەرىلىنىدى. پالىچىلار گۇتۇرولدى، ايلېقىرىق ايلە يوللارمەز،
كۆچەلەر مەرىلىنىدى. آرابالار عوضە پار او زىلار عملە گەلدى.
آلنى گۈنلەك يوللارى ئالنى ساعەندە گېنىدە يەيدىلەك. ڪاغذلىرىم

سید: چهارت بو ساعت مینم خسی دیر.